

Újdonságok égen-földön

A James Webb-űrtávcsőről és a Bajai Obszervatórium 80 centiméteres távcsövéről szóló aktualitásokkal érkezett Kiskunhalasra **dr. Szalai Tamás** csillagász. Az SZTE Fizikai Intézetének adjunktusa többek között arra adott választ, hogy miért van szükség egyáltalán ezekre az eszközökre.

Dr. Szalai Tamás a negyvenhetedik halasi csillagászati napok alkalmával október 18-án, a városi könyvtárban tartott előadást *Újdonságok égen-földön* címmel. Az űrtávcső előnyeként említette, hogy a földi légkör által blokkolt elektromágneses sugárzás érzékelésére alkalmas. Egészen más szemszögből lehet nézni az univerzumot, és jobban érthető, hogyan zajlanak fizikai folyamatok. Keresztül lehet látni a nagyon sűrű csillagközi gázfelhőkön, porfelhő-

kön. Az űrcsillagászat, az űrtávcsövek lehetővé teszik jelenségek végigkövetését, például, ha felrobban egy csillag. A távcsöves megfigyelés mindenféle hullámhossz-tartományban már rutinszerűen zajlik a szakemberek számára. A mérőállomások pásztázzák az eget, és közzéteszik az adatokat, ezek értelmezéséhez azonban érteni kell.

A NASA Chandra-űrtávcső, a NASA Spitzer-űrtávcső, a Hubble-űrtávcső és a James Webb-űrtávcső szerepel a sikeres pályázatok

között szegedi közreműködéssel.

– Ez nagy szó, mert általában négy-öttszörös a túljelentkezés és főleg az elit ligából, Amerikából. Nagyon sikeresek az elmúlt évek – mutatott rá a csillagász. – Tavalay – mondhatni – karácsonyi csoda volt a James Webb Space Telescope elindulása, mert az előkészítése nem volt zökkenőmentes. Ekkor csillagászati célú eszköz még sohasem ment fel a világűrbe. Ennek speciális technológiája van. A bekerülési költség 10 milliárd dollár volt. Az indulása óta, húsz év alatt összesen költöttek rá ennyit, de ebben több ezer ember fizetése is benne van az eszköz értékén túl – tette hozzá a tudományos beruházás kapcsán.

Kép-szöveg: **Pál László**